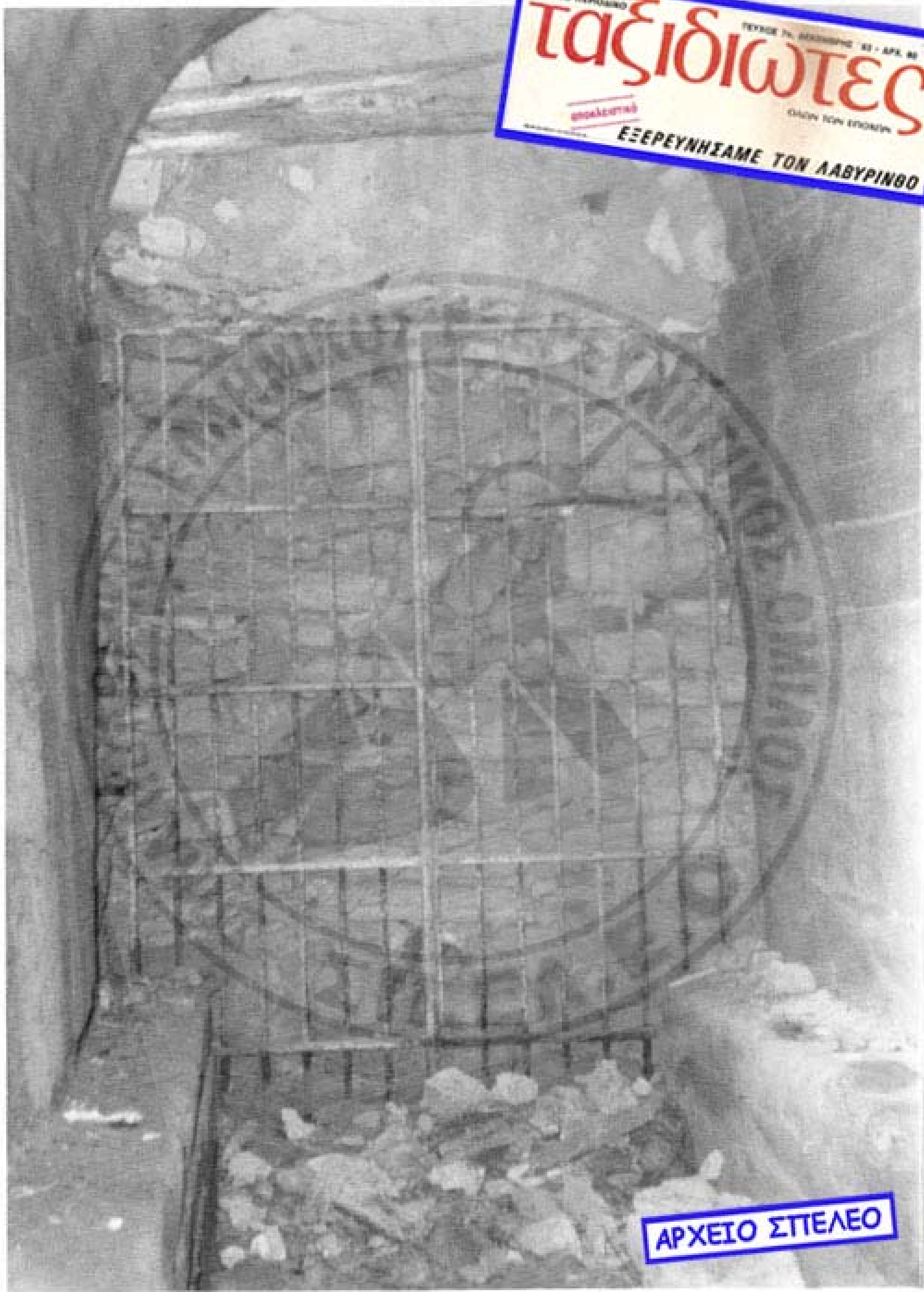
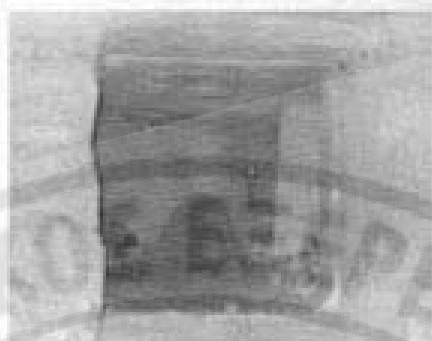

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΡΓΑΣΙΟ
ΤΕΥΧΟΣ 74, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ - 82 - ΑΡΧ. 80
ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΩΝΙΜΩΝ
ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΑΜΕ ΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ

ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΠΕΛΕΟ

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΑΜΕ

ΤΟ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ

Ξενάγηση στο μεγαλύτερο σπηλαιολατομείο

Το κείμενο έγραψαν οι:
Κ. Κοντογιάννης - Π. Ρωμανός

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΛΕΟ

Μπλοκαρισμένο από πυρομαχικά το σπίτι του Μινώταυρου

Παρά το σφράγμα του από το στρατό, πράξη αντίθετη με διακηρύξεις του αρμόδιου υπουργείου Πολέμου και Επιστημών, τα «Ταξιδιώτες» κατόρθωσε να εξερευνήσει το Λαβύρινθο, όπου σύμφωνα με τη μυθολογία κατακτούσε ο Μινώταυρος. Η επιτυχία αυτή οφείλεται στο συνεργάτη μας - αντιπρόεδρο του ΣΠΕΛΕΟ Γέτρο Ρωμανό, ο οποίος είχε ξαναεπιταχθεί το σπήλαιο μαζί με τους Νικόμ Δουμάχερ, Κώστα Ζούση και Ελένη Κόναρη. Η παραπάνω ομάδα στάλθηκε για εξερεύνηση από τον Σπηλαιολογικό Ελληνικό Εξερευνητικό Όμιλο και παρέμεινε μέσα στο Λαβύρινθο για δυο αλόκληρες μέρες. Την αποστολή οδήγησε στην είσοδο και επιμέρους σχετικό ο Μινώλης Βασιλάκης από το κοντινό χωριό Καστέλλι.

Η εξερεύνηση θα λογαριασμό του «Ταξιδιώτες» έγινε το περασμένο μήνα.

Ο Λαβύρινθος είναι αρχαίο λατομείο πέτρας απ' όπου χτίστηκε η γειτονική Γόρτις και πιθανά μέρος της

Φαιστού. Βρίσκεται, 2 χμ. μετά το χωριό Καστέλλι, στην καρδιά ενός λόφου στην επιφάνεια του οποίου δεν έχει παρατηρηθεί κανένα εξωτερικό κόψιμο. Πρόκειται δηλαδή για έναν υπόγειο Λαβύρινθο.

Οι επισκέψεις ξένων περιηγητών εδώ καταγράφονται από την εποχή της Ενετοκρατίας και μετά. Από τον 12ο αιώνα μάλιστα καταφθάνουν γεωγράφοι, γεωλόγοι, αρχαιολόγοι, ιστορικοί κ.α.

Την εποχή της Τουρκοκρατίας ο Λαβύρινθος αποτέλεσε καταφύγιο, ενώ οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής τον χρησιμοποίησαν σαν αποθήκη πυρομαχικών. Επιστράτευαν τους χωρικούς για τη διάνοιξη δρόμου από το Καστέλλι μέχρι την είσοδο του. Ο δρόμος αυτός, γεμάτος, διατηρείται ακόμα κι έτσι είναι δυνατόν η πρόσβαση να γίνει με αυτοκίνητο.

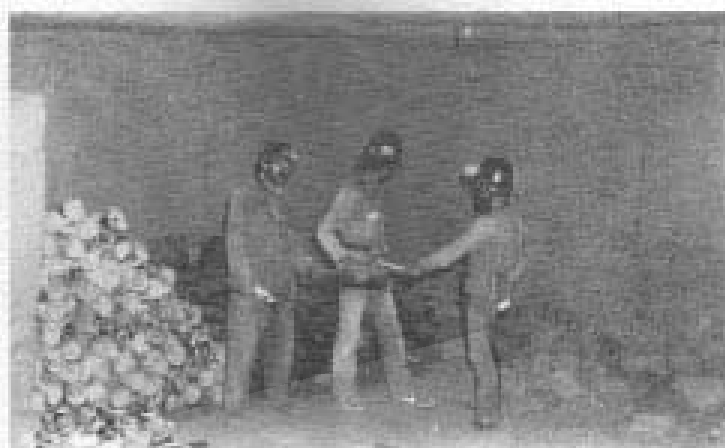
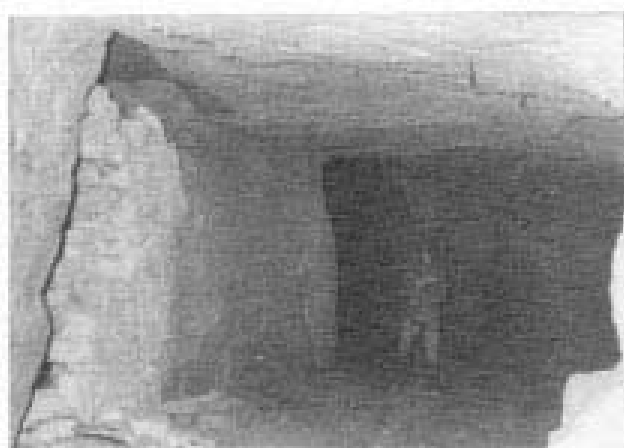
Η αποθήκευση πυρομαχικών συνδέστηκε με χτίσιμο τσιμεντένιου τούνελ 17 μέτρων, τοποθέτηση ραγών και λειτουργία βαγονιέτων μεταφοράς, τοποθέτηση ηλεκτρικής γεννήτριας και δικτύου ηλεκτρικών καλωδίων.

Η αποχώρηση των Γερμανών συνδέστηκε με ανατίναξη των αποθηκευ-

μένων πυρομαχικών κι έτσι μέρος των πρώτων θαλάμων γκερμίστηκε. Το μεγάλο όμως τμήμα του Λαβύρινθου έμεινε άπιαστο.

Το 1955 το Δημόσιο, σύμφωνα με μαρτυρίες των ντόπιων, έκανε σύμβαση με Ιταλική εταιρία, η οποία ανέλαβε την εκκαθάριση του από τα υπολείματα της έκρηξης και τα πυρομαχικά που δεν είχαν εκραγεί, με αμοιβή το χιλιά των καλόκων. Παρόσο και παρά το ότι μεγάλες ποσότητες εκρηκτικών εξουδετερώθηκαν, πάρα πολλές οβίδες και βλήματα βρίσκονται ακόμα μέσα στο σπηλαιολατομείο.

Το 1962 δύο αλλοδαποί και δύο Έλληνες σκοτώθηκαν από έκρηξη που προκάλεσε απροσεχία τους. Τότε, ειδοποιήθηκε ο στρατός και αντί να ξεμπλοκάρει το Λαβύρινθο από τα πυρομαχικά σφράγισε την είσοδό του άδικα. Κι αυτό γιατί οι κάτοικοι γνωρίζοντας κι άλλη είσοδο συνεχίζουν να μπαίνουν μέσα και να παίρνουν μπαροτί για βεγγαλικά. Εύλογος ο κίνδυνος και μάλιστα για τους μθητές της περιοχής που κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα μπαίνουν στο σπηλαιολατομείο και παίρνουν μπαροτί για τις κροτίδες τους.

ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΗ ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΥ

Ένας εξαιρετικός αγωγός του ποιμενθέντιου τσίμεντ των Γερμανών, μας φέρνει μετά από κατάβαση 4 μέτρων στο δάπεδο των πρώτων θαλάμων του Λαβύρινθου. Διάσπαρτοι κάλκες και σφίδες, η βάση της ηλεκτρικής γεννήτριας, βαγονέτα, ράγες και υποστηλώματα από μπετόν αποτελούν το σύνολο των πρώτων εντυπώσεων.

Ακολουθεί μεγάλη αίθουσα στην οποία μας οδηγεί ο πρώτος αριστερός διάδρομος που ανταμώνει κανείς πριτομπαινοντας. Τα σημάδια σφαιρικής σκεδύλων κατά την διάνοιξη του λατομείου στην αρχαία εποχή αρκετά έντονα. Νέος αριστερός διάδρομος με αρκετές αδιέξοδες διακλαδώσεις μας φέρνει, αφού πρώτα διασταυρωθεί με δεύτερο διάδρομο, στη δεύτερη έξοδο,

που χρόνια τώρα είναι σφραγισμένη. Αριστερά της εισόδου αυτής και σε κοίλωμα μεγάλης αίθουσας συναντάμε το μοναδικό σταλαγματικό στολισμό του Λαβύρινθου μήκους 1 μέτρου και πλάτους 50 εκατοστών.

Γυρνάμε στην αρχή του πρώτου χαμηλού διαδρόμου που συναντήσαμε και προχωράμε δεξιά. Μπροστά μας ανοίγεται διάδρομος με τυφλές διακλαδώσεις, ο οποίος καταλήγει στον κύριο όγκο του Λαβύρινθου. Το σημείο αυτό χαρακτηρίζεται από μεγάλα περάσματα, υποστηλωμένες αίθουσες και σημάδια από τις σμίλες των αρχαίων. Συνεχίζουμε ανατολικά κι ανταμώνουμε ξανά διακλάδωση δύο διαδρόμων. Ο ένας απ' αυτούς (βόρειος κατεύθυνσης) μας οδηγεί μετά από λίγο σε μια μεγάλη αίθουσα που ονομάζεται τράπεζα. Στα τοιχώματα και την οροφή διακρίνουμε ονόματα πε-

ριγηγιάτων που κατά καιρούς ήρθαν εδώ. Παλαιότερη χρονολογία που παρατηρήσαμε το 1910.

Υστερα από παράκαμψη, επιστρέφοντας στον εξαιρετικό αγωγό με σκαπό την έξοδο αυτή τη φορά, φτάσαμε σε καθησφορικό, στενό διάδρομο, όπου απροσέχια επέφερε την θανατηφόρα έκρηξη που έχουμε αναφέρει.

Κι όμως το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αρνείται να πραγματοποιήσει την επίθυμία του Υπουργείου Πολιτισμού που ζητάει την εξουδετέρωση και την απομάκρυνση των πυρομαχικών από το Λαβύρινθο.

Γενική περιγραφή

— Το συνολικό μήκος της περιμετρικής διαδρομής είναι 3 περίπου χλμ.

— Οι μέγιστες διαστάσεις των διαδρόμων είναι 5 μ. ύψος και 4 μ. πλάτος. Οι ελάχιστες αντίστοιχα είναι 1 μ. και

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΛΕΟ

1,20 μ.

- Η θερμοκρασία στις πρώτες αίθουσες δε διαφέρει από αυτή του εξωτερικού περιβάλλοντος. Στις βαθύτερες αίθουσες είναι σταθερή στους 18°C.
- Η υγρασία του αέρα κυμαίνεται από 40 έως 60%.
- Η διάβαση των διαδρόμων είναι άνετη και η περιμετρική διαδρομή απαιτεί μιάμιση ώρα.

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΛΕΟ

Οι Καστελλιανοί Ξεφωνίζουν την στάση της Πολιτείας απέναντι στο «Λαβύρινθο»

Πικραμένοι όσο ποτέ για την αδιαφορία της Πολιτείας απέναντι στην Ιστορική, Πολιτιστική και Τουριστική σπουδαιότητα του Λαβύρινθου είναι οι κάτοικοι του Καστελλίου Κρήτης. Το «πικραμένοι» όμως δε σημαίνει και απογοητωμένοι. Αντίθετα μάλιστα συσπειρωμένοι στον Πολιτιστικό τους Σύλλογο «Ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ» αγωνίζονται για μια πολύπλευρη ανάδειξη και αξιοποίηση του μεγαλύτερου, όπως τονίζουν, σπήλαιου του κόσμου. Εκδίδουν μάλιστα και εφημερίδα. (Λαβύρινθος λέγεται κι αυτή) στην ορθογραφία και στα σχόλια της οποίας διακρίνει κανείς την κλήρη καταδίκη της αρνητικής θέσης που πήρε ο Νομάρχης Ηρακλείου Κυριάκος Γεωργιάδης για το σπίτι του Μινιάταυρου. Γράφουν επίσης αγανακτισμένοι απ' το γεγονός της ανακήρυξης των σπηλαίων σε αρχαιολογικούς χώρους, εξαιρουμένου όμως του Λαβύρινθου. «Εμείς τονίζουμε ή ως το παύμα αλλιώς ξεφωνίζουμε προς τους αρμόδιους πως στο χωριό μας υπάρχει το μεγαλύτερο σπήλαιο του κόσμου, το παγκόσμια γνωστό και πλεγμένο με προγονικούς μύθους, ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ.

Το μήκος του είναι 3.000 μέτρα. Οι μύθοι που πλέκονται σαν άλλα πλοκάμια στα πλοκάμια των διαδρόμων του αρχίζουν από το 3.000 π.Χ. ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΙΣΜΕΝΟ ΜΕ ΣΙΔΕΡΟΠΟΡΤΕΣ. ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΙΔΟΥ Η ΡΩΔΟΣ ΙΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΠΗΛΗΜΑ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΜ ΕΠΟΣ ΑΜ ΕΡΓΟ που θα πει ΕΛΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ».

Μετά απ' αυτό δεν μας μένει παρά, ενώνοντας τη φωνή μας με το ξεφώνισμα των Καστελλιανών θα θέσουμε δημόσια τρία ερωτήματα.

1ο: Λοιπόν κ. Νομάρχη θα προωθήσετε τη κυβερνητική πολιτική στο νομό σας η οποία έχει ταχθεί υπέρ της ανάδειξης και της αξιοποίησης των κάθε είδους μνημείων και ιδιαίτερα των ιστορικών.

2ο: Λοιπόν κ. Δροσογιάννη θα φροντίσετε να ξεμπλοκάρει ο στρατός το Λαβύρινθο από τα πυρομαχικά των Γερμανών, έτσι όπως άλλωστε σας έχει ζητήσει το υπουργείο Πολιτισμού.

3ο: Λοιπόν κ. Μερκούρη τι θα απαντήσετε στους Καστελλιανούς που γράφουν στην εφημερίδα του Πολιτιστικού τους Συλλόγου. «Ο Λαβύρινθος συμπαράσκεται στην υπουργό Πολιτισμού και Επιστημών κ. Μελίνα Μερκούρη στις προσπάθειές της για τον επαντροσμό των μαρμάρων του Παρθενώνα κι αν τον χρειαστεί θέτει στη διάθεσή της το Μινιάταυρό του».

K.K.